

**“ENERGETICKÁ EFEKTIVNOST VE VAŠEM DOMĚ”:
VÝSLEDKY VÝZKUMU VE 12 OBCÍCH STŘEDNÍ A
VÝCHODNÍ EVROPY**

Philipp Engewald
Matthias Grätz

Autoři:

Philipp Engewald

Baltic Environmental Forum Deutschland e.V.

Osterstraße 58, 20259 Hamburg, Germany

Tel: +49 40 53 30 70 75

E-mail: philipp.engewald@bef-de.org

Matthias Grätz

Baltic Environmental Forum Deutschland e.V.

Osterstraße 58, 20259 Hamburg, Germany

Tel: +49 40 53 30 70 76

E-mail: matthias.graetz@bef-de.org

INTENSE – koordinančí partner:

Ingrida Bremere

Project manager

Baltic Environmental Forum, Latvia

Obsah

Metodika	5
Region Moravský kras (Česká republika).....	6
Obecné informace	6
Charakteristika regionu	6
Výsledky výzkumu	6
Typy obytných domů.....	6
Rekonstrukce starších domů (postavených před rokem 1990).....	7
Využití obnovitelných zdrojů.....	7
Finanční nástroje	7
Energetické využití: vytápění a elektřina.....	8
Chlazení	8
Individuální měřice a kontrola nákladů.....	8
Tepelný komfort	9
Znalosti o energetické efektivnosti	9
Využití informační zdroje	10
Energetické konsultace	12
Osobní situace	12
Demografické údaje	13

INTENSE

Intelligent energy saving measures for municipal housing in Central and Eastern European countries

Metodika

Dotazníku, který byl použit v rámci průzkumu, byl nejprve vyvinut v anglickém jazyce. Následně byl přeložen do místních jazyků a přizpůsobené místním podmínkám. Způsob distribuce nebyl předepsán. Každá obec se mohla svobodně rozhodnout, jak dotazník distribuovat a sbírat, ovšem za předpokladu, že bude zajištěna náhodnost výběru. V důsledku toho byly použité metody poměrně rozmanité. Průzkumy byly provedeny od září 2009 do ledna 2010 ve vybraných obcích, které jsou partnerskými obcemi projektu INTENSE.

I přes inovativní přístupy a velké úsilí ze strany zúčastněných obcí bylo obtížné získat respondenty. Díky tomu nebylo získáno jejich dostatečné množství. Vzhledem k různým způsobům distribuce, není možné říci, kolik občanů odpovídalo pomocí papírové formy dotazníku či elektronicky.

Po sběru údajů byly papírové verze dotazníků přeneseny do online verze. Všechny dotazníky byly vyhodnoceny pomocí statistického softwaru se stejným postupem pro všechny země.

Obec	Množství získaných dotazníků	Metoda sběru dat
Saku (Estonia)	114	Distribučována webová i papírová verze
Cēsis (Latvia)	111	Distribučována webová i papírová verze
Rīga (Latvia)	158	Distribučována webová i papírová verze
Elektrėnai (Lithuania)	191	Distribučována papírová verze
Ożarów (Poland)	—	Distribučována webová i papírová verze; vzhledem k nízkému počtu vrácených dotazníků nebyla tato obec do výzkumu zahrnuta
Moravian Karst region (Czech Republic)	225	Distribučována webová i papírová (prostřednictvím škol) verze
Ružomberok (Slovakia)	148	Distribučována webová i papírová verze
Veszprém (Hungary)	365	Výzkum na ulici (papírová verze)
Ptuj (Slovenia)	101	Webová verze
Băile Tușnad (Romania)	55	Distribučována papírová verze
Koprivnica (Croatia)	136	Webová verze
Samobor (Croatia)	100	Webová verze
Sapareva Banya (Romania)	130	Distribučována papírová verze
Celkem	1834	

Region Moravský kras (Česká republika)

Obecné informace

Region Moravského krasu, ve výzkumu reprezentovaný územím MAS Moravský kras, zahrnuje 54 malých obcí. Členy MAS jsou i místní drobní podnikatelé i neziskové organizace.

Charakteristika regionu

- > Počet obyvatel: 42 000
- > Počet respondentů: 550, náhodný výběr 225 respondentů byl dodržen (50%).
- > Podíl vlastníků bytových jednotek: 75,6%

55,0% rodinné domy

- > 31,6% bytové domy
- > 13,3% obecní domy

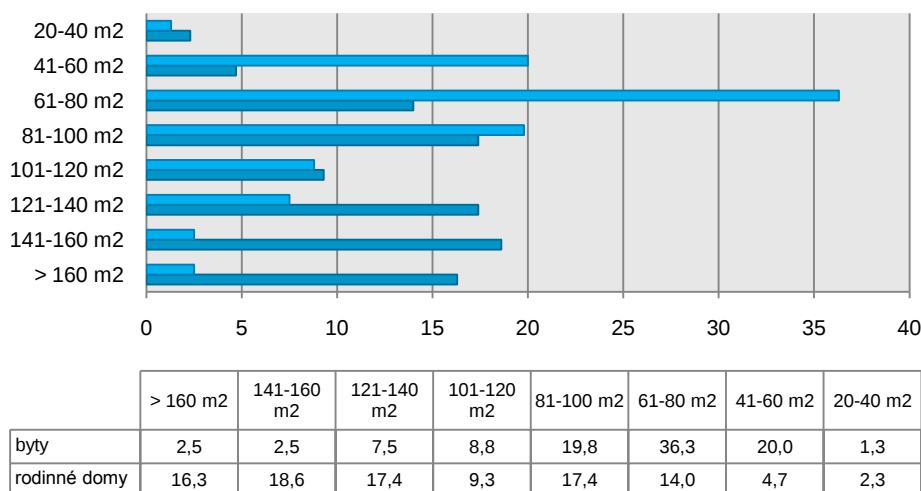
Výsledky výzkumu

Typy obytných domů

Přibližně třetina obyvatel žije v domácnosti se třemi členy (32,1%), další třetina obyvatel žije v domácnosti se 4 členy (33,0%).

Průměrná vytápěná obytná plocha v bytových či obecních domech je 61-80 m², více než ¾ bytů nebo obecních domů (76,1%) má plochu 41-100 m². Všechny byty s obytnou plochou větší než 120 m² jsou v obecním vlastnictví. Vytápěná obytná plocha v rodinných domech je větší než v bytech, v průměru 81 m².

Obr. 1: Podmínky obytných ploch (Rozložení v procentech)

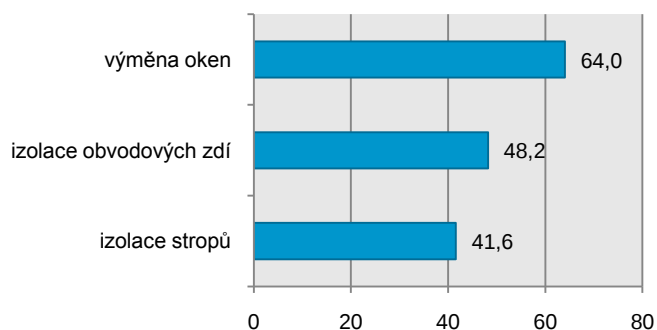

Většina budov (45,7%) v region Moravský kras byla postaveno v letech 1961-1990. Dále jsou v regionu nejvíce (14,3%) zastoupeny budovy z 90. let 20. století, které jsou následovány (12,4%) budovami postavenými před rokem 1945. V regionu je jen nepatrný rozdíl mezi distribucí typů domů a obdobím výstavby, kromě budov postavených před rokem 1961, které jsou většinou rodinné nebo obecní.

Rekonstrukce starších domů (postavených před rokem 1990)

Méně než polovina respondentů instalovala dodatečnou izolaci. 48,2% respondentů instalovala dodatečnou izolaci obvodových zdí, 41,6% využila stropní izolaci. Dalším nepoužívanějším opatřením v regionu MAS Moravský kras je výměna oken, kterou využilo 64,0% respondentů. Všechny typy domů byly rekonstruovány rovnoměrně.

Obr. 2: Typy využitých opatření (Respondenti v procentech)

Využití obnovitelných zdrojů

Některé respondenti využívají ve svých domech obnovitelné zdroje energie. 12 obyvatel instalovalo solární panely, 13 obyvatel využívá tepelné čerpadlo.

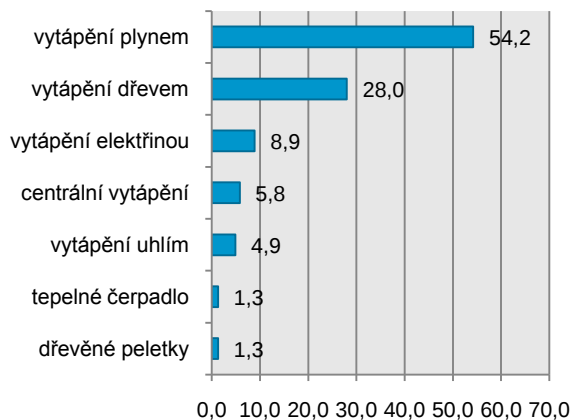
21 obyvatel uvažuje o využití obnovitelných zdrojů energie v následujících 5 letech. Protože se nedávno rozběhl národní dotační titul podporující úspory energie, lze předpokládat, že se tato čísla budou velmi rychle měnit.

Finanční nástroje

60,3% respondentů v posledních 3 letech investovalo do svých domů. 70,2% z nich využilo soukromé fondy, 47,4% financovalo opatření zcela sami. 12,3% využila bankovní půjčky, které byly speciálně určeny pro zlepšení energetické efektivity domu. 9,6% využila klasickou bankovní půjčku, 2,6% získalo dotaci od místních samospráv.

Energetické využití: vytápění a elektřina

Obr. 3: Zdroje vytápění (Respondenti v procentech)

Většina obyvatel regionu MAS Moravský kras využívá k vytápění plyn a/nebo dřevo. Vytápění dřevem je využíváno hlavně v rodinných a obecních domech, pouze 3 případy bytových domů využívá dřevo také. Na rozdíl od jiných obcí z výzkumu je v tomto regionu velmi rozšíření (8,9%) vytápění elektřinou. 80% těch, kteří topí pomocí elektřiny, žije v rodinných domech.

Centrální vytápění je v regionu MAS Moravský kras méně důležité, využívá ho pouze 5,8% obyvatel. To je způsobeno zejména tím, že většina obcí v tomto regionu je velmi malých s nízkou hustotou obyvatel.

18.1% využívá dodatečné vytápění elektřinou; většina z nich má jen jedno takové topidlo. Elektrické vytápění využívají více rodinné a obecní domy.

Chlazení

Pouze malé množství respondentů využívají elektrické chlazení. Pouze 3,7% má chladicí systém.

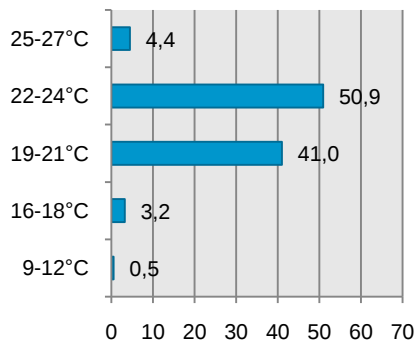
Individuální měřice a kontrola nákladů

Měřiče tepla jsou instalovány pouze v malém množství domů. 31,4% respondentů má měřič tepla, 55,0% nemá, 13,6% neví.

Náklady na elektřinu na dům jsou velmi vysoké. V průměru 11,1% z příjmů domácností je potřeba na pokrytí nákladů na elektřinu. 78,0% platí 10% nebo méně.

Tepelný komfort

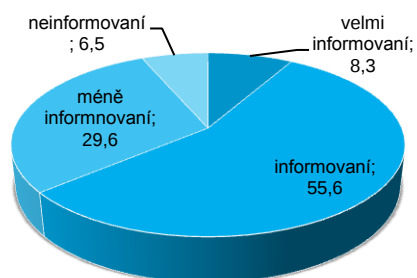
Obr. 4: Typická teplota, ve které si obyvatelé cítí komfortně (Respondenti v procentech)

Většina respondentů se cítí komfortně v teplotách mezi 19 a 24 °C (91.9%).

Znalosti o energetické efektivnosti

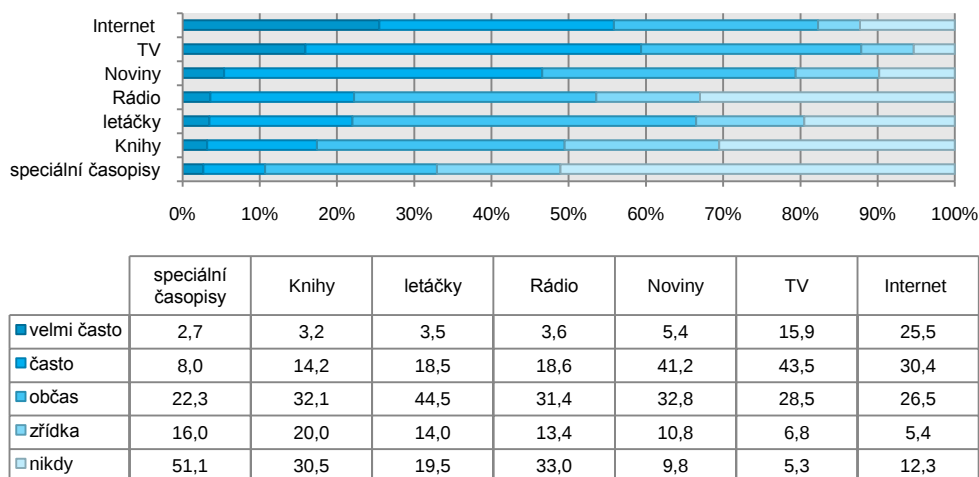
Obr. 5: Jak respondenti hodnotí svoji informovanost o energetické efektivnosti (Respondenti v procentech)

Více než polovina respondentů se cítí informovaná či velmi informovaná. Na čtyřstupňové stupnici od 1-4 se průměrně hodnotí respondenti 2,34 (1=velmi informovaný, 4=vůbec neinformovaný).

Využití informační zdroje

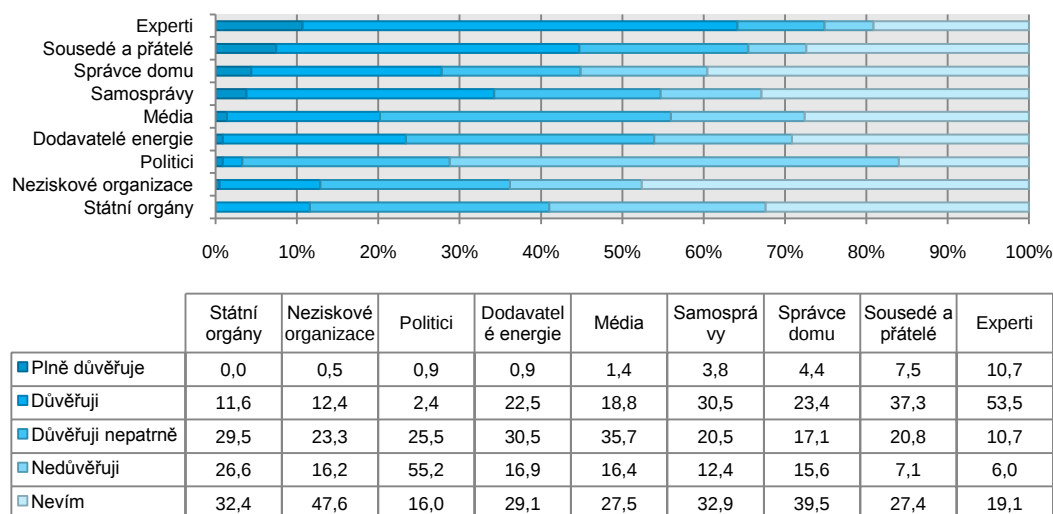
Obr. 6: Jak často využívají respondenti různé informační zdroje (Respondenti v procentech)

Třemi nejčastějšími zdroji informací jsou televize (59,4% ji využívá často nebo velmi často), internet (55,9%) a noviny (46,6%). Ostatní zdroje informací jsou jednoznačně využívány méně. Speciální časopisy jsou zdaleka nejméně využívaným zdrojem informací, přičemž více než polovina respondentů se s nimi vůbec nesetkala.

Respondenti v region MAS Moravský kras dávají energetickým otázkám menší význam v porovnání s ostatními obcemi. Nejdůležitější otázkou je pak „energetická efektivnost“ jako obecné téma (57,8% ji považuje za důležitou či velmi důležitou), následuje téma „snadná rekonstrukční opatření“ (57,4%) a „co zvážit při stavbě domu (55,0%)“. „Pasivní domy“ se těší nejmenšímu zájmu (23,6%). Třetina respondentů (33,7%) nedokázala k pasivním domům zaujmout žádné stanovisko.

Obr. 8: Jak respondent důvěřují různým informačním zdrojům, pakliže informují o energetické efektivnosti?

V region MAS Moravský kras je pouze jeden druh informačních zdrojů s vysokým stupněm důvěry, a to experti (64,2%). Následuje skupina „sousedé a přátelé“ (44,8%). 34,3% respondentů důvěřují místní samosprávě. Velmi málo lidí důvěřují neziskovým organizacím (12,9%), státním orgánům (11,6%) a politikům (3,3%).

Energetické konsultace

Byli byste ochotni zaplatit za odborné poradenství v oblasti zvyšování energetické účinnosti u vás doma?				
Uvítali byste radu odborníka v energetické efektivnosti?	Ano, jistě	Ano, pravděpodobně	Pravděpodobně ne	Ne
Ano, jistě.	1	14	15	2
Ano, pravděpodobně	1	19	33	15

59 % respondentů odpovědělo, že by uvítali profesionální radu týkající se energetické efektivnosti a úspor. Nicméně pouze 31,8% z nich by bylo ochotno za ni zaplatit.

Osobní situace

Na otázku, zda jsou ovlivněni mezinárodní ekonomickou krizí, 49,3% respondentů v regionu MAS Moravský kras odpovědělo, že ano, jsou ovlivněni. Vliv na život respondentů ale není tak silný jako v případě jiných obcí, které se zúčastnili výzkumu. Kromě toho, že lidé doufají v lepší budoucnost, je nejčastějším opatřením respondentů v krizi utrácení menšího množství peněz (43,7%) a větší šetření (41,2%). 49,8% odkládá nákupy a 37,7% odložilo nebo zrušilo dovolenou. Projekty související s obydáním respondentů jsou ovlivněny také. 40,9% odložilo nebo zrušilo rekonstrukci domu, 46,6% si raději provede rekonstrukci vlastními silami. 39,9% přemýšlí o omezení rozsahu rekonstrukce.

Nejvíce se lidé do budoucna obávají zvýšení cen energií. 87,2% je kvůli tomu nervózní. Podobně trápí obyvatel regionu MAS Moravský kras i celkové náklady na bydlení. 84,8% respondentů odpovědělo, že jsou nervózní také kvůli současnému politickému vedení v České republice.

44,5% respondentů „touží“ částečně (41,7%) nebo velmi (2,8%) po úsporách energie. Průměrná „touha“ na škále 1...4 je 2,76 (1=velmi touží, 4=vůbec netouží). Úspora peněz by mohla být motivací pro úspory energií v případě 83,6% respondentů. „Lepší pocit“ je motivací v případě 67,9%, být „ekologičtější“ pro 58,0%. Speciální dotace jsou motivem k úsporám energií pro 65,4% respondentů.

Demografické údaje

Výzkumu se zúčastnilo 95 žen a 126 mužů. Dotazník byl distribuován prostřednictvím škol, to je také důvod, proč jsou někteří respondenti mladší 18 let. 13,4% má akademické vzdělání, 57,4% dokončilo střední školu.

Věk	V %
mladší 18 let	12,7
18-24	19,5
25-34	4,5
35-44	43,0
45-54	17,6
55-64	2,3
65 a starší	0,5